

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ชื่อผู้เขียน : นางสาวยุพิน ริชลดา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

คณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมร เจนจิจุ

ประชานิเวศน์

ศาสตราจารย์ ดร. แสง จันทร์งาม

ກວດການ

กองบาลีศตวรรษที่ ๑๖ พลเมือง

ก.๒๖๗

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเสนอแนวทางการสอนทางจริยธรรมในการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีการวิจัยทำโดยการใช้หัวข้อจริยธรรม 20 หัวข้อ ซึ่งคัดเลือกจากแหล่งที่มา 6 แห่ง มาเป็นประเด็นวิเคราะห์ แล้วอ่านพิจารณาเนื้อหาจริยธรรมในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ทั้งสามเล่ม ซึ่งปรากฏในรูปคำวลี ประโยคข้อความ บทบรรยาย และบทบาทการแสดงออกของตัวละครในเรื่อง โดยบันทึกรายละเอียดในตารางวิเคราะห์ที่กำหนดขึ้น จากนั้นกันบันจานวนความถี่ของหัวข้อจริยธรรม จำแนกตามประเด็นและนอกเหนือประเด็นวิเคราะห์นำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยตารางพร้อมคำอธิบายประกอบ เป็นรูปของความถี่ และผลรวมค่าร้อยละของหัวข้อจริยธรรมในแต่ละเรื่อง นอกจากนั้นยังได้วิเคราะห์โดยการบรรยายสภาพการปรากฏของเนื้อหาด้านจริยธรรม ซึ่งได้จากการอ่านพิจารณาตีความเนื้อเรื่องโดยรวม เป็นบทบรรยายและบทบาทพฤติกรรมตัวละครเพื่อศึกษาคุณภาพของจริยธรรมด้านต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นดังนี้

1. เนื้อหาจิริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งสามเล่ม ปรากฏ 135, 139 และ 133 แห่ง ตามลำดับ
2. การปรากฏของเนื้อหาจิริยธรรมมีทั้งในประเด็นวิเคราะห์ และนอกเหนือจากประเด็นวิเคราะห์ ปรากฏกระจายในเนื้อเรื่องในหนังสือเรียนเกือบทุกเรื่อง ในปริมาณรวมหัวข้อจิริยธรรม เล่ม 1 36 หัวข้อ, เล่ม 2 38 หัวข้อ และเล่ม 3 จำนวน 33 หัวข้อ
3. เนื้อหาจิริยธรรมตามประเด็นวิเคราะห์ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ปรากฏในปริมาณความถี่ที่มากคือ เนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อสัตย์ที่ปรากฏในปริมาณน้อยคือเนื้อหาเกี่ยวกับความสงบใจ มีอารมณ์แจ่มใส ภาำวุ้งกับปัวปุ่งตนเอง และความยุติธรรม ส่วนเนื้อหาจิริยธรรมที่ไม่ปรากฏเลยคือเนื้อหาเกี่ยวกับการไม่ละเมิดของรัก

ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เป็นดังนี้

1. เนื้อหาจิริยธรรมในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปรากฏในเนื้อเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือเรียน มีน้ำหนักและความเข้มของจริยธรรมแตกต่างกัน รวมแล้ววิเคราะห์พบเนื้อหาจิริยธรรมเล่มละ 21-22 หัวข้อ
2. เนื้อหาจิริยธรรมที่วิเคราะห์พบว่าปรากฏมีน้ำหนักหรือความเข้มแตกต่างกันตามลักษณะเนื้อเรื่อง เรื่องที่เป็นบันเทิงคดีจะมีเนื้อหาจิริยธรรมกระจายหลายหัวข้อ น้ำหนักของเนื้อหาจริยธรรมไม่เน้นเนื้อหาใดเนื้อหานึง แต่เนื้อเรื่องบางเรื่องมุ่งเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะปรากฏน้ำหนักเนื้อหาจิริยธรรมนั้นเพียงด้านเดียว

จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาจิริยธรรมนี้ ผู้ศึกษาได้นำเสนอแนวการสอนแทรกจริยธรรมในวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับละ 8 กิจกรรมสุดท้ายได้เสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้อง และผู้สนใจศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

Thesis Title : Analysis of Moral Contents in Thai Language Integrated Skill Textbooks for the Lower Secondary Level

Author : Miss Yupin Thichalart

M. Ed. : Teaching Thai

Examining Committee :

Assist. Prof. Samorn Jenjja	Chairman
Prof. Dr. Saeng Chan-ngarm	Member
Assoc. Prof. Sriwilai Ponmanee	Member

Abstract

The two purposes of these research are to analyse the moral contents in lower secondary level Thai language integrated skill textbooks and to present guide - teaching plans for introducing morals while teaching Thai. The research method uses twenty important moral topics as the basis for analysis. The analysis was done by researching the moral content topics in three Thai integrated skill textbooks. These topics appeared in the form of words, phrases, sentences, passages, and the characteristics of the persons in each story. Each moral topic, both relevant and irrelevant is counted. The analysis results are presented in the form of figure tables and presented as a summations and percentages. In addition, the reset contains descriptive analysis of the specific moral content topic in each title of the textbooks.

The results of this research are :

Quantitative analysis

1. The appearance of moral content topics in the three Thai language integrated skill textbooks appear 135, 139 and 133 times consecutively.

2. There are moral content topics, both relevant and irrelevant in almost all of the title of the textbooks. The summation of moral content topics in each book are : Book I - 36 topics, Book II - 38 topics and Book III - 33 topics.

3. The relevant moral content topics appear in Thai language integrated textbooks. The most frequency appearing moral content is honesty and the least frequency appearing are serenity, self-improvement and equality. The moral content which does not appear is not committing adultery.

Qualitative analysis

1. The moral content topics which appear in Thai language integrated textbooks are weighted differently. Analysis is found that there are 21 - 22 moral content topics in each textbook.

2. The emphasis of moral content topics are different in each title. While there are many moral topics in some of the fictions, some of the articles stress only one moral content topics.

As a result of this research, eight Thai - teaching plans introducing morals are presented for each level of the lower secondary grade. Finally, the researcher has presented opinions for appropriate authorities and for Thai teachers to continue researching.